

וזאת הברכה (137)

הוצאתו והיפרדו מהאדם, ואז יכול הוא לקבל דבר תמורתו. מה שאין כן עסק התורה, היא עצמה החיים, וכאשר היא שוכנת בנשמת האדם זו מעלתה ותועלתה, ואדרבה ככל שהיא דבקה ובלתי נפרדת מהאדם כך מתעצם ערכה.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

ויעל משה מערבת מואב אל הר נבו (לד.א.)
כמה מעלות היו ופסען משה בפסיעה אחת (רש"י) יש להבין מדוע פסע משה רבינו את כל המעלות (סוטה יג:). לכאורה, אדרבה היה לו ללכת פסיעה אחר פסיעה, שהרי על פי הדיבור נצטווה לעלות אל ראש ההר, אם כן בריבוי הפסיעות, יש יותר שכר. כמו שמספרת הגמרא (סוטה כב.), על ההיא אלמנה שהיה בית הכנסת בשכונתה ובכל יום היתה מתפללת בבית מדרשו של רבי יוחנן. אמר לה: בתי, האם אין בית הכנסת בשכונתך, השיבה לו: רבי, ולא שכר פסיעות יש לי. מדוע, איפוא, לא הרבה משה רבינו בפסיעות, הרי העלייה להר היתה לדידו מצוות עשה, ושכר פסיעות יש לו עליה. ויתכן לחלק, כי לגבי ההליכה לבית הכנסת, נוח לו לאדם להתפלל סמוך לביתו (ב"מ קז.), על כן ההליכה לבית הכנסת המרוחק, מרבה המצוה בכל פסיעה ופסיעה. אבל עליית משה להר נבו להאסף על עמיו, היתה נגד רצונו של משה רבינו, כי הרי הירבה משה רבינו תפילות להכנס לארץ ישראל, לפיכך, משגזר ונחתם דינו ונצטווה לעלות לראש ההר, פסע כל אותן מעלות בפסיעה אחת כנגד רצונו, וביטל רצונו לעשות רצון בוראו, ולפום צערא אגרא.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

ראה את שפלותו גם לפני מותו
לא כהתה עינו ולא נס לחה (לד.ז.)
כלל יסודי יסד בעל "נועם אלימלך" זצ"ל, שלאדם נתנו שתי עיניים כדי שבעין אחת יראה את גדלות הבורא, ובעין שניה את קטנות עצמו. אם אדם מביט רק על קטנות עצמו ולא על גדלות הבורא, או לחילופין רק על גדלות הבורא ולא על קטנות עצמו, הוא כביכול עיוור בעין אחת. לכן אמרו חז"ל שהסומא בעין אחת פטור מלעלות לרגל, כלומר: רק אדם שמסוגל לראות את גדלות הבורא וקטנות עצמו כאחד, יכול לעלות לרגל. עם ישראל במדבר נקראו "שורון", כיון שראו את שני הדברים האלה, הם כביכול, ראו בשתי עיניהם. ואפשר שמשום כך נקרא בלעם "שתום עין", כי הוא ראה את גדלות הקב"ה אך לא את קטנות עצמו. על פי רעיון זה, מוסיף ומבאר הרב ארנייך את הנאמר כאן על משה

וזאת ברכת התורה

וזאת הברכה (לג.א.)

לא כתבה ממי הברכה? כותב רבי טוביה ווין זצ"ל באחד ממאמריו: רגיל היה ה"חפץ חיים" לבאר הפסוק **"וזאת הברכה"**, על פי מה שאמרו: **"אין זאת אלא תורה"** במשל, שדרך העולם כשאחד רוצה לדעת בסביבות עלות השחר, האם השמש כבר יצאה על הארץ והאם היא כבר החלה להאיר את הבריאה, פונה אל חבירו ושואלו ההאיר כבר? היצא? ואינו מפרש בשאלתו ההאיר, היצא כבר השמש, כי זאת יודעים האנשים כולם שכששואלים אודות דבר המאיר לעולם, הכוונה היא רק לשמש. כך כאשר התורה אומרת וזאת הברכה אין צריך לומר וזאת התורה שכן הדבר פשוט וברור הוא לכל כי הכוונה היא לתורה.

ספר "לחתך עליון"

הקשיים מרוממים את האדם

וליוסף אמר מברכת ה' ארצו וכו'. וממנו ארץ ומלאה ורצון שכני סנה תבואתה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו (לג. יג-טז)

כתב ה"חתם סופר", אף כי כלל הוא, שאין התורה נקנית אלא במיעוט תענוג (אבות פ"ו מ"ה), ודבר זה רמז הקב"ה למשה כשנתגלה אליו מתוך הסנה, שהוא שיח דל ונמוך, לרמז שעל ידי שפע של כל טוב אי אפשר להגיע לכלל עבודת ה', כל זה אמר בדרך כלל, אבל לשבט יוסף הבטיח משה רבינו שעל אף ש"מברכת ה' ארצו. וממנו ארץ ומלאה", פירוש שלא יחסר לו מאומה בעולם, בכל זאת יוכל למלא את **"ורצון שכני סנה"**, את רצונו של ה' יתברך אשר התגלה בסנה, וכל זה משום שיוסף הוא **"נזיר אחיו"** פירוש, שהתנזרו ממנו אחיו, לכן זכה שיוכל לעבוד את השם יתברך מתוך רחבות ועשירות.

ספר "להתענג בתענוגים"

שמח זבולן בצאתך ויששכר באהליך (לג. יח)

פירש ה"כלי יקר", בפשטות הכתוב, נאמר אצל זבולון **"בצאתך"** ואצל יששכר **"באהליך"**, כיון שזבולון עוסק בסחורה ויששכר עוסק בתורה, נמצא זה יוצא לסחורה וזה יושב אהלים. אך באמת יש כאן עניין נוסף, קניין הממון אצל האדם אינו חלק ממנו ואינו דבק בו, אלא הוא עניין חיצוני, לכן נאמר לשון **"יציאה"**. מה שאין כן קניין התורה שקוונה האדם, התורה הופכת להיות חלק מהווייתו, היא מתעצמת ודבקה בו והיו לבשר אחד, לכן נאמר **"באהליך"**, דבקה בו לפני ולפנים. זאת ועוד, תכלית הממון היא כדי **"להוציאו"**, כי הכסף כשלעצמו מה תועלת בו? אלא כל כוחו ומעלתו הוא על ידי

רבינו: "לא כְּהִתָּה עֵינֵינוּ וְלֹא נֶס לָחֶה". וכי למשה רבינו היתה רק עין אחת? ההסבר בכך הוא, שלא רק שבמשך כל חייו היה משה רבינו עניו גדול וראה את קטנות עצמו, אלא גם לפני מותו, כאשר ניהל כביכול משא ומתן עם הקב"ה מתי ימות והאם יכנס לארץ ישראל, גם אז עדיין ראה את קטנות עצמו, וזה החידוש שמחדשת התורה: "לא כְּהִתָּה עֵינֵינוּ", נשאר עם אותה עין שראתה את קטנות עצמו, את שפלותו.

ומתוך האור

לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל (לד.יב)

שנשאו ליבו לשבור הלוחות לעיניהם (רש"י)
הקשה הגאון רבי אברהם צבי שנקר בספרו "אריתי מורי", הלא יש ענין לסיים בדבר טוב. וכאן לכאורה סיום התורה נגמר בדבר רע שבירת הלוחות? וכתב לתרץ דאיתא בעירובין (נד.): אלמלא שנשתברו הלוחות לא נשתכחה התורה מישראל ע"כ. נמצא שגם דבר טוב יצא משבירת הלוחות, שישראל עוסקים בתורה ולומדים בה כדי שלא תשתכח תורה לחלוטין. ולכן בסיומה של תורה מתחילים תיכף בבראשית, להראות שאף שגומרים לעיני כל ישראל, שמוסב על שבירת הלוחות ובזה נתהווה ענין שכחת התורה, לכן לעומת זה תיכף מתחילים בראשית ברא, כדי שלא תשכח תורה מישראל. והוי סיום בדבר טוב.

ספר "להתעזר באהבתך"

גדלות משה בשבירת הלוחות

וְלֹכַל הַיָּד הַחֲזָקָה וְלֹכַל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל (לד.יב)

פירש רש"י "לכל היד החזקה", שקבל התורה בלוחות בידיו. "ולכל המורא הגדול", ניסים וגבורות שבמדבר הגדול והנורא. "לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל" שנשאו ליבו לשבור הלוחות לעיניהם, שנאמר ואשברם לעיניכם, הסכימה דעת המקום לדעתו שנאמר: אשר שברת, יישר כחך ששברת. כתוב בספר "תורת המוסר" בשם הרב משה רוזנשטיין זצ"ל: פליאה גדולה יש כאן, אשר כל איש משכיל ראוי שיהיה נרעש ונפחד מהמראה הגדול הזה. דהנה, ברור ופשוט עד כמה היו הלוחות יקרים ואהובים למשה כפי שאמר הוא עצמו: "דמי נתתי עליה, ונפשי נתתי עליה", והיו הלוחות מעשה אלוקים, והמכתב מכתב אלוקים, ובהם היה תלוי מעמד הר סיני וקבלת התורה, וכל הבריאה תלויה בה, ואין לנו לשער כמה היתה נפשו של משה קשורה בלוחות אשר קיבל בידיו מאת ה'. עמל ויגע רב עשה כדי להשיגם כפי שנאמר "ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי" ועם כל זה כשהגיע למסקנה כי דינם להשבר, ואף כי לא נצטווה אלא שהגיע לזה מדעתו עפ"י קל וחומר שדרש, לא הועילו שום שקולים אישיים, לקח את הלוחות ושברם. ועם לקח עצום זה סיימה התורה, ללמדנו מהו עבד ה' באמת.

ספר "אוצרות התורה"

הלכה: סגולות טובות שיש בהושענות

כתב השו"ע (סימן תרסד ס"ח): יש מי שאומר שהושענא שבלולב אעפ"י שנזרקה אין לפסוע עליה. וה"ה ערבה של הושענא (מ"ב סקכ"ב) ולהלן ברמ"א נהגו להצניע הושענות לאפיית מצות כדי לעשות בה מצוה. ובפסקי תשובות (אות ז) כתב: ומנהג ההמונים לזרוק הושענות על גבי הארון קודש, אך היותר נכון שכל אחד יצניע אצלו הושענות החבוטים ויקחם לביתו כי הוא סגולה טובה לכמה ענינים, וכן כתב בספר התניא: ומנהג פשוט בידינו שקבלנו מאבותינו לאחר שגמרו מצות הערבה ביום הושע"ר כשיוצאים מביהכ"נ כל אחד ואחד מוליך הערבה לביתו ומשימים אותם סמוך לראש מטתו לחיבור מצוה ומנהג כשר הוא.

ספיקי תשובות חלק ר'

פתגם: רע לב לא חש את זולתו, טוב לב לא חש את עצמו
ספר "שמחלה"

חקירה: ארבעת המינים

חיוב אחד ליטול את ארבעתם, או ארבעה חיובים נפרדים, רק שמעכבים זה את זה (מפענות צפונות ד-ז: מחלוקת רבי יהודה וחכמים)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: כלי טהור

גוי שונא ישראל נכנס למסעדה והזמין כוס קפה, בראותו את המלצר הכיר בו, שיהודי הוא, נענה ואמר כדי להקניט: אבקש להגיש לי את הקפה אך ורק בכלי שלא שתה ממנו יהודי מעולם. בלי אומר דברים הלך המלצר והביא לו קפה בתוך עביט של שופכין.

ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף קטז)

שבת שלום, חג שמח

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל. זרע של קיימא לרינה בת זהרה אנריאת. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr